

Acabament del procés: la sentència i altres formes d'acabament

Josep Gràcia Casamitjana
Belén Mora Capitán

PID_00191959

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

1. Acabament del procés: la sentència i altres formes d'acabament.....	
1.1. La sentència	5
1.1.1. La liquiditat de la sentència, condemnes de futur i sentències favorables a associacions de consumidors i usuaris	6
1.1.2. La congruència de la sentència	6
1.2. Acabament del procés sense sentència o amb sentència no contradictòria	7
1.2.1. Desistiment	7
1.2.2. Caducitat de la instància	8
1.2.3. Sobreseïment del procés	8
1.2.4. Renúncia de l'actor	9
1.2.5. Assentiment del demandat	10
1.2.6. Transacció	11
1.2.7. Desaparició de l'interès legítim per satisfacció extraprocessal de les pretensions o altres causes	12
1.3. Cosa jutjada	12
1.3.1. Cosa jutjada formal i cosa jutjada material. Efecte positiu i negatiu de la cosa jutjada material	13
1.3.2. Processos en què es produeix la cosa jutjada	13
1.3.3. Límits objectius de la cosa jutjada	14
1.3.4. Límits subjectius de la cosa jutjada	15
1.3.5. Límits temporals de la cosa jutjada	15
1.3.6. Tractament processal	15
2. Els recursos.....	16
2.1. Recurs de reposició	16
2.2. Recurs de revisió	17
2.3. Recurs d'apel·lació	18
2.4. Recurs extraordinari per infracció processal	19
2.5. Recurs de cassació	21
2.6. Recurs de queixa	23
Exercicis d'autoavaluació.....	25
Solucionari.....	30

1. Acabament del procés: la sentència i altres formes d'acabament

Belén Mora Capitán

1.1. La sentència

Un cop acabat el procés, l'enjudiciament dut a terme pel tribunal es materialitza en la **sentència**, que és la forma que ha d'adoptar la decisió que posa fi al procés.

Referència legal

Articles 216 a 222 LEC. Veure també els articles 206 a 215 LEC.

La formació interna de la sentència ha rebut moltes explicacions i, entre aquestes, una de les més acceptades és aquella segons la qual el tribunal ha de dur a terme judicis històrics, lògics i de valor, al qual s'haurien d'afegir els condicionaments psicològics i sociològics que condicionen la convicció del jutge.

Hi ha un **deure constitucional de motivar les sentències**, expressant tant els raonaments fàctics com els raonaments jurídics que condueixen a l'apreciació i la valoració de les proves, i a l'aplicació i la interpretació del dret.

En funció del tipus de tutela judicial sol·licitada, parlem de:

- **Sentències merament declaratives**, quan es limiten a la producció de cosa jutjada constatant l'existència d'una situació jurídica preexistent.
- **Condemnes**, quan imposen una obligació a la part.
- **Sentències constitutives**, en les quals es crea o es modifica una relació jurídica.

Activitat

1. Consulteu la forma de la sentència en els articles 248 LOPJ i 209 LEC.
2. Consulteu el règim d'aclariment, correcció, complement i esmena de les resolucions dels articles 214 i 215 LEC.

1.1.1. La liquiditat de la sentència, condemnes de futur i sentències favorables a associacions de consumidors i usuaris

La LEC va prohibir les anomenades **sentències amb reserva de liquidació**, és a dir, de tal manera que el jutge no pot dictar una sentència merament declarativa i deixar la liquidació per a la fase d'execució. En aquest sentit, l'article 219 LEC disposa que quan es reclami en judici el pagament d'una quantitat de diners determinada o de fruits, rendes, utilitats o productes de qualsevol classe, la sentència de condemna ha d'establir l'import exacte de les quantitats respectives, o fixar amb claredat i precisió les bases per a la liquidació, que ha de consistir en una simple operació aritmètica que s'ha d'efectuar en l'execució.

Precisió

Es permet al demandant sol·licitar, i al tribunal sentenciar, la condemna al pagament d'una quantitat de diners, fruits, rendes, utilitats o productes, quan aquesta sigui exclusivament la pretensió plantejada i es deixin per a un plet posterior els problemes de liquidació concreta de les quantitats.

Activitat

Si el demandant ha demanat la condemna però el jutge no pot establir la quantitat exacta ni les bases per a la liquidació i ha d'absoldre, pot el demandant iniciar un procés posterior al·legant noves bases de càlcul o de quantificació?

Quan es reclami el pagament d'interessos o de prestacions periòdiques, la sentència pot incloure la condemna a satisfer els interessos o les prestacions que es meritin amb posterioritat al moment en què es dicti; es tracta de les anomenades **condemnes de futur** (article 220 LEC).

En els processos iniciats per associacions de consumidors i usuaris, la sentència, si és possible, ha de determinar els que es puguin beneficiar de la sentència i, si no els pot determinar, ha d'establir els requisits necessaris per a poder fer-ho. En cas que s'hi hagin personat persones perjudicades, la sentència necessàriament s'haurà de pronunciar respecte de cadascuna (article 221 LEC).

1.1.2. La congruència de la sentència

Parlem de **congruència** per a referir-nos a la correlació necessària que hi ha d'haver entre la sentència i les pretensions de les parts.

Per a mesurar la congruència, s'ha de tenir en compte, pel que fa a les pretensions, les que han estat tempestivament deduïdes en el procés, de tal manera que s'exigeix que la sentència es pronuncii sobre totes les peticions, tot i que no es necessari que ho faci respecte de totes les al·legacions. L'altre paràmetre per a mesurar la congruència és la part dispositiva de la sentència i no els fonaments, però el tribunal ha de respectar els fets i els fonaments jurídics al·legats per les parts, sense perjudici de l'aplicació del principi *iura novit curia* que en cap cas no pot representar una alteració de la *causa petendi*.

Jurisprudència

"[...] fundándose la acción ejercitada en el pretendido derecho de los demandantes –en su condición de herederos *abintestato* del beneficiario del seguro antedicho– a la reclamación de 1.500.000 ptas. que el antedicho contrato de seguro colectivo contemplaba para, entre otros riesgos cubiertos, el caso de producirse el fallecimiento accidental del asegurado (folio 23), las sociedades demandadas se opusieron a la antedicha pretensión alegando, en primer lugar, la inexistencia del motivo del seguro –por no haberse domiciliado en la cuenta abierta por don Antonio Francisco S. S. la nómina correspondiente al mes en que se produjo su fallecimiento– lo que resultó desestimado por la sentencia recurrida deviniendo firme tal pronunciamiento, y en segundo lugar, que concurría la causa de exclusión consistente en el suicidio del asegurado mediante la ingesta de cianuro. Ciertamente el «suicidio» –o tentativa de suicidio– figura en el contrato de referencia como una causa de exclusión diferente de la «intoxicación o envenenamiento por ingestión de productos alimenticios», sin embargo, el hecho de que la sentencia ahora recurrida haya desestimado la demanda rectora de estas actuaciones por distinta causa de exclusión de la alegada al contestar a la demanda no supone infracción del principio de congruencia exigido por el art. 359 de la Ley de Enjuiciamiento Civil pues lo determinante a tal fin no es tanto la calificación que los hechos enjuiciados merezcan a las partes –ni su consiguiente configuración como una u otra causa de exclusión– sino la realidad de los hechos alegados, en el presente caso la ingesta de cianuro por parte del asegurado, no debiendo confundir la alteración de los términos del debate con consideraciones y fundamentos jurídicos no aportados por las partes, ni revelados por el órgano judicial, conforme a los principios «*iura novit curia*» y «*da mihi factum, dabo tibi ius*», como proclama –entre las más recientes– la STS 14 de junio de 1999."

SAP Madrid (secció 13a.), de 14 de gener de 2000 (AC 2000/637)

Parlem d'**incongruència *ultra petita*** o **per excés** quan la sentència atorga més d'allò demanat; ***extra petita*** quan es concedeix o es denega quelcom que ningú ha demanat; **per omissió** quan no es resolen totes les pretensions, i ***infra petita*** quan es concedeix menys del que ha estat acceptat pel demandat.

1.2. Acabament del procés sense sentència o amb sentència no contradictòria

1.2.1. Desistiment

El **desistiment** és un acte típic de la part actora pel qual manifesta la seva voluntat d'abandonar el procés, però en alguns casos requereix el consentiment del demandat.

Precisió

Quan s'han formulat pretensions alternatives, és congruent la sentència que estima només una; si es van plantejar amb caràcter subsidiari, és congruent la sentència que estima la pretensió principal, encara que no es pronuncii sobre la subsidiària, però aquesta s'haurà de resoldre expressament si es desestima la primera. La jurisprudència també admet la desestimació implícita de pretensions. El tribunal no pot considerar fets no introduïts per les parts, però pot apreciar els efectes d'un fet extintiu o impeditiu encara que no hagi estat al·legat pel demandat. Contràriament, serà incongruent la sentència que aprecia els efectes d'un fet exclent no al·legat pel demandat.

Referència legal

Article 20 LEC. Vegeu també l'article 396 LEC i l'article 751 LEC.

Per a poder formular el desistiment, el procurador ha de tenir poder especial. Es pot desistir en qualsevol moment del procés, però els efectes seran diferents en funció de la instància en què es trobi i en funció de si és total o parcial. Quan el **desistiment és total** i es produueix en primera instància, provoca la terminació del procés en l'estat en què es trobi i sense que arribi a dictar-se sentència, motiu pel qual la pretensió processal pot ser novament formulada en un procés posterior sense l'obstacle de la cosa jutjada. Quan el **desistiment és parcial**, el procés continuarà respecte de les pretensions excloses d'aquest acte. Sol·licitar el desistiment abans que el demandat sigui citat a termini o quan el demandant ha estat declarat rebel, és un acte unilateral, però si es planteja després de la citació a termini del demandat, aquest haurà de donar la seva conformitat tàcitament o expressament per tal que sigui efectiu. Quan es desisteix d'un recurs, l'efecte és la fermesa de la resolució impugnada, tret que hagin altres impugnants. En tot cas, el desistiment únicament pot afectar el litigant que l'efectua.

Precisió

El consentiment del demandat té incidència en la condemna en costes: si no ha estat consentit pel demandat, l'actor ha de ser condemnat a totes les costes (article 396 LEC). Seria abusiu exigir al demandat la seva oposició al desistiment amb el propòsit d'obtenir, exclusivament, un pronunciament favorable sobre costes, quan els seus interessos, excepte els relativs a les despeses processals que se li han ocasionat injustificadament, queden satisfets amb el desistiment de l'actor (AP Madrid, secció 13a., de 29 d'abril de 2011).

Activitat

Vegeu les especialitats del desistiment i de la resta d'actes dispositius als processos sobre capacitat, filiació, matrimoni i menors el desistiment (article 751 LEC).

1.2.2. Caducitat de la instància

La **caducitat** és la extinció del procés deguda a la inactivitat voluntària de les parts durant dos anys si es troba en primera instància, o durant un any si és a segona instància o pendent el recurs de cassació o del recurs extraordinari per infracció processal.

Referència legal

Articles 236 a 249. Vegeu també els articles 19.4 i 179 LEC.

La caducitat no actua mai en fase d'execució i, en tot cas, en queden exclosos els casos de paralització del procés per força major o per qualsevol causa no imputable a la voluntat de les parts. El termini es compta des de l'última notificació a les parts. La **caducitat té els mateixos efectes que el desistiment**, és a dir, quan la caducitat es produueix en primera instància, acaba quedant sense jutjar l'objecte del procés; si té lloc en segona instància o en els recursos extraordinaris, la resolució impugnada esdevindrà ferma. El decret que declari la caducitat és susceptible de recurs de revisió.

Precisió

No s'ha de confondre la caducitat de l'acció executiva de cinc anys que preveu l'article 518 LEC amb la prohibició que la caducitat de la instància pugui actuar en el procés d'execució.

1.2.3. Sobreseïment del procés

Quan en el procés es produueix una situació que impedeix que continuï fins a l'obtenció d'una sentència sobre el fons, com a norma general la LEC preveu que es dicti una interlocutòria de **sobreseïment** que implicaria la finalització i l'arxiu de la causa.

Exemples

Els casos previstos en la LEC són diversos i la majoria tenen lloc en el si de l'audiència prèvia amb motiu del control de les excepcions processals: desistiment (article 20.3); incomparèixença de cap part a l'audiència prèvia o de l'advocat de la part actora (articles 414.3 i 4); defectes de capacitat o representació que no es poden esmenar o que no s'han esmenat (article 418.2); falta de litisconsorci passiu necessari no esmenat (article 420.4); existència de litispendència o de cosa jutjada (article 421); impossibilitat de transformar el procés ordinari en judici verbal com a conseqüència de la caducitat de l'acció (article 422.2); demanda defectuosa no esmenada (article 424-2). En l'àmbit de l'execució es preveu el sobreseïment en els articles 533.1 i 566.3, i en el judici monitori, en l'article 818.2.

1.2.4. Renúncia de l'actor

La renúncia de l'actor és una declaració de voluntat unilateral de l'actor en el sentit d'abandonar la pretensió que provoca la finalització del procés amb una sentència que desestima la demanda quant al fons, amb força de cosa jutjada material.

Referència legal

Articles 20.1 i 751 LEC. Article 6.2 CC.

Als comuns requisits de capacitat per a ser part, capacitat processal i postulació, s'hi uneix, referent a l'aptitud per a renunciar a l'acció, la necessitat d'atorgar poder especial al procurador. Pel seu objecte, i igual que l'assentiment, la renúncia pot ser **total** o **parcial**. Quant a l'objecte concret, la renúncia ho ha de ser de drets propis, no pot ser contrària a l'ordre públic ni en perjudici de tercer.

Jurisprudència

"[...] no estamos en presencia de la figura de la renuncia, dado que la actora no hace dejación alguno de su derecho que es lo que caracteriza a la renuncia, limitándose la misma [...] a reconocer que se le había abonado por uno de los demandados la cantidad total adeudada, en tanto que toda renuncia supone una declaración de voluntad, receptiva o no, dirigida al abandono o dejación de un beneficio, cosa, derecho, expectativa o posición jurídica y en el caso de autos no hay voluntad abdicativa de la actora pues, muy al contrario, reconoce haber cobrado su crédito. Además, como se recoge en las SSTS 3 de junio de 1991 [...] la renuncia de derechos, como manifestación de voluntad que lleva a cabo el titular de un derecho por cuya virtud hace dejación del mismo, ha de ser, además de personal, clara, terminante e inequívoca, sin condicionante alguno, con expresión indiscutible de criterio de voluntad determinante de la misma, y revelación expresa o tácita, pero mediante actos concluyentes igualmente claros e inequívocos. Esta declaración de voluntad debe ser realizada con conocimiento de las consecuencias derivadas de la misma, de forma que en el caso de que estas sean desconocidas o se tenga de ellas un conocimiento erróneo, no puede declararse la existencia de la renuncia al ejercicio del derecho."

Precisió

L'objecte de la renúncia no és una qüestió pacífica: és diferent per als que sostenen que l'acció és un dret subjectiu públic a una tutela jurisdiccional de contingut concret, i per als que afirmen que l'acció és el dret a la tutela de contingut abstracte, o pels qui fan de la pretensió processal la base sobre la qual es recolza el procés. Per la seva part, l'article 20 de la LEC fa referència a la renúncia "a l'acció exercida o al dret en què es fonamenta la pretensió".

1.2.5. Assentiment del demandat

L'**assentiment** és un acte de disposició del demandat pel qual reconeix de forma expressa, totalment o parcialment, la petició formulada en la demanda i que determina que es dicti sentència estimatòria de les pretensions objecte de l'assentiment i en la mesura que han estat consen- tides, excepte que es faci en frau de llei, s'oposi a l'interès general o perjudici un tercer, casos en què no s'admetrà i el procés continuarà el seu curs normal.

Referència legal

Articles 21, 395 i 751 LEC.

Per tal que sigui eficaç, s'exigeix disponibilitat respecte de l'objecte del procés i poder especial per plets. Com a norma general, s'imposaran les costes al demandat, excepte si ha assentit abans de contestar la demanda i sempre que no hagi actuat de mala fe i, a aquest efecte, la LEC estableix que es considera que hi ha mala fe si abans de la demanda el demandant ha rebut un requeriment de pagament o si s'ha intentat la conciliació. En els casos de litisconsorci passiu, no tindrà efectes l'assentiment només d'una part dels demandats si, per raó de la naturalesa de les pretensions, no és possible dictar sentència amb pronunciaments diferents per a cadascun.

Precisió

A instància de part i sense perjudici de la continuació del procés, es pot dictar de manera immediata una interlocutòria executiva que aculli les pretensions que hagin estat objecte de l'assentiment parcial, sempre que, per la naturalesa de les pretensions, sigui possible un pronunciament separat que no prejutgi les qüestions restants a què no s'ha assentit, respecte a les quals ha de continuar el procés.

Activitat

Vegeu el règim especial per l'assentiment en els judicis de desnonament per manca de pagament o per expiració legal o contractual del termini de l'article 437.3 LEC.

Jurisprudència

“[...] No existe por tanto incongruencia ni contradicción interna en el «fallo». El allanamiento de parte de los demandados obligaba al tribunal a pronunciarse en los términos previstos en el artículo 21.1 de la Ley de Enjuiciamiento Civil dictando sentencia condenatoria respecto de los demandados allanados, salvo que el allanamiento se hubiera producido en fraude de ley o supusiera renuncia contra el interés general o perjuicio de tercero; supuestos en que el tribunal habría de rechazarlo. Lo que no cabe pretender, como interesa la parte recurrente, es el efecto contrario; o sea que, habiéndose allanado a las pretensiones de la parte actora alguno o algunos de los demandados, el tribunal deba acoger la demanda respecto de todos.”

STS núm. 8/2009, de 28 de gener

Jurisprudència

“[...] ante un hipotético allanamiento de un demandado en un proceso judicial, de existir otros sujetos en el lado pasivo de la relación jurídico procesal, el proceso habrá de continuar adelante, sin que de dicho comportamiento puedan derivar perjuicios a los demandados opuestos a la pretensión demandante, y, además, ha de ponerse de relieve que si bien es admisible el allanamiento parcial cuando haya posibilidad de hacer declaraciones independientes, respecto del allanamiento de uno o varios de los demandados, en relación con los no allanados, en justo acatamiento al principio de congruencia y a la facultad de disposición de los derechos privados renunciables –T.S. 1^a SS. de 2 de marzo de 1901, 17 de octubre de 1929, 3 de abril de 1946, y 29 de septiembre de 1956–, como excepción, el allanamiento no produce efectos cuando es manifestado únicamente por alguno de los demandados y la acción que se haya ejercitado contra todos, o algunos de ellos, sea la misma, idéntica razón de pedir y análoga su finalidad, porque no hay posibilidad de fallar en forma distinta en cuanto al allanado, por el solo hecho de serlo, a no ser en menoscabo improcedente de la unidad que debe presidir las resoluciones judiciales dictadas en esas circunstancias –T.S. 1^a SS. de 18 de mayo de 1894, 28 de abril de 1921, 5 de abril de 1923, 12 de enero de 1927, 24 de enero de 1928, 19 de octubre de 1929, 23 de enero de 1935, 3 de abril de 1946, 7 de junio de 1949, 29 de septiembre de 1956,

24 de abril de 1962, 23 de diciembre de 1971 y 20 de octubre de 1981–, de lo que cabe colegir la relatividad del allanamiento y, consiguientemente, la imposibilidad de poder hacer derivar los efectos pretendidos por la recurrente en este momento cuando, precisamente, el curso del procedimiento se debe a su voluntad de continuación del mismo en los términos que suscita en su oposición a la demanda [...].”

SAP Madrid (secció 11a.) núm. 692/2007, de 31 de juliol

1.2.6. Transacció

La **transacció** és un contracte pel qual les parts, donant, prometent o retenint cadascuna alguna cosa, eviten la provocació d'un plet o posen terme al que havia començat.

Referència legal

Articles 19.2, 415, 428, 517.2.3r i 751 LEC i articles 1809 i següents CC.

La transacció amb rellevància processal és la que té lloc durant la litispendència del procés i provoca la seva finalització, independentment del moment, la fase o la instància en què es trobi. Com a contracte, la transacció regularà les relacions entre les parts i, malgrat el que disposa l'article 1816 CC, no té efecte de cosa jutjada, sinó que queda sotmesa al règim de validesa dels contractes. La transacció judicial homologada pel tribunal mitjançant una interlocutòria constitueix títol executiu.

Activitat

Consulteu el règim de la transacció com a contracte establert en els articles 1816 a 1818 CC.

Jurisprudència

“[...] tampoco cabe apreciar la existencia de una transacción en cuanto que implica siempre el nacimiento de una nueva obligación tras extinguir o modificar la antigua, y así la STS 29 de julio de 1998 declara que la transacción borra el pasado y es fuente de una relación jurídica nueva y, desde esta óptica, el TS tiene reiteradamente declarado que toda transacción provoca el nacimiento de nuevos vínculos u obligaciones, en sustitución de los extinguidos, o la modificación de éstos [...], de suerte que, sea judicial o extrajudicial, tiene carácter novatorio y produce el efecto de la sustitución de una relación jurídica puesta en litigio por otra cierta e incontrovertida. En el caso que nos ocupa, no se crea una obligación nueva sino simplemente uno de los codeudores paga, es decir, pretende extinguir la obligación que sirve de base a la demanda. Además, la transacción constituye un negocio jurídico entre dos o más partes, y así la STS 15 de junio de 1998 declara: «La transacción es un contrato bilateral (o plurilateral) que requiere, obviamente, un concurso de declaraciones de voluntad de todas las personas que en él intervienen como partes contratantes (dando, prometiendo o reteniendo cada una alguna cosa –art. 1.809 del Código Civil), cuyo concurso de voluntades indudablemente no existió en las manifestaciones o declaraciones unilaterales...». En el supuesto litigioso, tan sólo existe o se da una declaración unilateral efectuada por la demandante en su escrito de 25 julio 2001, en el que se confiesa haber percibido la suma reclamada judicialmente.”

SAP de Las Palmas (secció 5a.) núm. 71/2003, de 9 d'abril (JUR 2003/238824)

1.2.7. Desaparició de l'interès legítim per satisfacció extraprocessal de les pretensions o altres causes

La desaparició de l'interès legítim, que provoca la terminació del procés sense sentència, ha de provenir de circumstàncies sobrevingudes a la demanda i a la reconvenció, i ha de tenir com a causa la satisfacció extraprocessal de les pretensions o qualsevol altre. Hi ha **satisfacció extraprocessal de les pretensions** quan el demandant ha obtingut fora del procés l'objecte de la seva pretensió.

Referència legal

Article 22 LEC.

Aquestes circumstàncies s'han de comunicar al tribunal i, si hi ha acord de les parts, el secretari judicial ha de decretar la terminació del procés, sense que sigui procedent condemna a costes. Però si alguna de les parts sosté la subsistència d'un interès legítim, es convocarà les parts a una compareixença i el tribunal decidirà mitjançant una interlocutòria si és procedent continuar el judici, imposant les costes d'aquest incident a qui rebutgi la pretensió. Només es podrà apel·lar la interlocutòria que acordi la terminació del procés.

Exemple

Desapareix l'interès legítim quan, per exemple, la prestació reclamada esdevé impossible, quan es produeix una confusió entre les posicions de demandant i demandat, quan es produeix la mort d'uns del cònjuges en un judici de divorci, etc.

Jurisprudència

"[...] en el presente supuesto se entiende que el derecho objeto de tutela es el de la actora en obtener la declaración de existencia de una deuda y, eventualmente, el cobro forzoso de aquella deuda que se declara. Como es sabido, el pago verificado por cualquiera de los codemandados extingue la pretensión declarativa y ejecutiva contra cualquiera de los restantes [...]. Nos encontramos, por consiguiente, con que, una vez pagada la deuda por uno de los deudores, es inútil continuar el juicio porque la tutela declarativa y la ejecutiva respecto a quien paga ya no tiene ninguna relevancia ni eficacia, y tampoco la tiene frente a quien ya no puede ser objeto de reclamación, con lo que satisfecha la deuda la acción queda extinguida por satisfacción extra procesal y el proceso se ha quedado sin objeto."

SAP de Las Palmas (secció 5a.) núm. 71/2003, de 9 d'abril (JUR 2003/238824)

Activitat

Consulteu el règim de l'anomenada enervació de l'acció de desnonament per manca de pagament que preveu l'article 22.4 LEC.

1.3. Cosa jutjada

Una de les definicions més clares és aquella segons la qual s'anomena **cosa jutjada** la terminació dels plets per decisió del tribunal (Ramos Méndez). Les finalitats d'aquesta institució consisteixen a posar fi de manera definitiva als processos i evitar processos idèntics i, consegüentment, evitar l'existència de sentències contradictòries.

Referència legal

Articles 207, 222, 416, 421 i 447 LEC.

1.3.1. Cosa jutjada formal i cosa jutjada material. Efecte positiu i negatiu de la cosa jutjada material

El concepte de *cosa jutjada formal* està vinculat amb el de **fermesa**, de tal manera que

Diem que hi ha **cosa jutjada formal** quan no es pot interposar cap recurs contra la resolució o quan han transcorregut els terminis per a impugnar-la sense que cap part ho hagi fet (articles 207.2, 3 i 4 LEC).

Per tant, els efectes de la cosa jutjada formal es prediquen sempre en relació amb el procés en què s'ha dictat la resolució.

Contràriament, parlem de **cosa jutjada material** per a referir-nos als efectes externs, és a dir, als efectes positius i negatius que es produueixen envers altres processos.

En virtut de l'**efecte positiu o prejudicial** de la cosa jutjada, el que ha estat resolt en la sentència ferma i definitiva vincula el tribunal d'un procés posterior quan hi aparegui com a antecedent lògic del que sigui el seu objecte, sempre que es donin els requisits exigits a aquest efecte (article 222.4 LEC). L'**efecte negatiu o excloent**, que respon al principi *non bis in idem*, exclou un procés posterior idèntic (article 222.1 LEC). Mentre que es pot parlar de cosa jutjada formal en relació amb qualsevol tipus de resolució, únicament poden produir l'efecte de cosa jutjada material les sentències definitives.

1.3.2. Processos en què es produueix la cosa jutjada

Els efectes de cosa jutjada és prediquen de tots els processos declaratius. El problema es planteja en relació amb els processos de cognició sumària, els quals, segons el que disposa l'article 447 LEC, no produueixen efectes de cosa jutjada, fet que permet iniciar un procés declaratiu ordinari posterior. Pel que fa al cas, la posició més raonable és considerar que produueixen efectes de cosa jutjada però limitats a allò que ha estat objecte d'enjudiciament.

Jurisprudència

“Como tal sumario carece de fuerza de cosa juzgada (art. 447.2 LEC, reformado, pero no en esta materia). Ahora bien, si ciertamente permite un plenario posterior, en éste no puede pretenderse una mera reproducción o renovación del desahucio (entre otras STS 7.11.80) y conviene en este punto recordar la jurisprudencia del Tribunal Supremo (SSTS 19.12.61, 5.6.87, 28.2.91, 23.3.1996) que atribuye al desahucio, sumario, al menos «en parte» excepción de cosa juzgada: habrá determinados aspectos del primer proceso que proyecten su eficacia sobre el segundo, máxime cuando no existe limitación de prueba, sólo de hechos (motivos de oposición). Se reserva solo aquellas cuestiones ‘complejas’ que requieran una previa declaración de derechos.”

Discussió

Produueixen efectes de cosa jutjada les resolucions de terminació del procés per impediments processals? I les dictades en relació amb pretensions constitutives?

1.3.3. Límits objectius de la cosa jutjada

Una sentència produirà efectes de cosa jutjada material en un altre procés sempre que hi hagi una identitat entre l'objecte de tots dos processos. Segons l'article 222.2 LEC, la cosa jutjada inclou les pretensions de la demanda i de la reconvenció. Pel que fa a les excepcions plantejades pel demandat, segons el precepte esmentat la cosa jutjada també inclou l'al·legació de compensació i de nul·litat. El que queda afectat per l'efecte de cosa jutjada és la declaració sobre les pretensions, però no els fets ni els fonaments de dret adduïts ni les qüestions decidides a títol prejudicial.

Hem de considerar jutjades totes les qüestions objecte dels pronunciaments explícits de la sentència. El problema es planteja en relació amb els pronunciaments implícits i la distinció entre allò deduït i allò deduïble de l'article 400 LEC.

Jurisprudència

“El problema no consiste en comprender bajo el efecto de la cosa juzgada las cuestiones deducidas, lo que claramente se admite por todos, sino que gira en torno a la extensión de la cosa juzgada a cuestiones deducibles, y en concreto a las llamadas cuestiones lógicas o prejudiciales, lo que también se admite (Sentencias de 28 de febrero de 1991, 22 de marzo de 1985, 6 de junio de 1998) siempre que se entienda como deducible una cuestión que haya podido ser planteada dentro del límite temporal del período de alegaciones y que, además, pueda encuadrarse dentro de los límites objetivos que enmarquen la causa de pedir de la acción efectivamente ejercitada (Sentencias de 20 de marzo de 1998, 11 de octubre de 1991, 12 de mayo de 1992, 11 de octubre de 1993, etc.) y, más precisamente, «cuestiones que son presupuesto o pre-juicio de la resolución final» (Sentencias de 15 de julio y 27 de noviembre de 1992, 26 de enero de 1990, 21 de julio de 1988, entre otras), según la apreciación que cabe hacer mediante una interpretación de la parte dispositiva a través de los hechos y fundamentos de derecho que le sirven de apoyo (Sentencias de 23 de noviembre de 1983, 17 de julio de 1986, 30 de diciembre de 1986 [RJ 1986, 7838], 20 de mayo de 1982, etc.).

STS núm. 771/2006, de 21 de juliol (RJ 2006/6575)

Jurisprudència

“La sentencia establece como hecho probado que ambos procesos son iguales en lo que hace a los sujetos, a la acción y a los sujetos y lo que pretende la recurrente es demostrar lo contrario para negar que pueda ser apreciada la excepción de cosa juzgada, que exige el indicado artículo 1252 del Código Civil, lo que no es posible. La jurisprudencia viene exigiendo para apreciar la excepción las tres identidades precisas a que se refiere esta norma, pero también la ha apreciado negando toda eficacia innovadora a la posición de las partes enfrentadas, y otro tanto cabe decir de las correlativas formulaciones, positivas o negativas, de que la acción ejercitada sea susceptible, de suerte que la acción de declaración positiva de un derecho comporta la acción de declaración negativa de su antagónico, a partir de lo cual no puede ignorarse la esencial identidad de contenido entre dos procesos cuando ejercitada en el primero la acción positiva, el otro litigante deduzca en el subsiguiente la correlativa acción negativa (SSTS de 21 de julio de 1988, 3 de abril de 1990; 25 de mayo de 1995 y 26 de mayo de 2004), que es lo que aquí acontece puesto que la acción ejercitada en sentido positivo –legalidad y existencia– lo fue en sentido negativo –ilegalidad e inexistencia– en el anterior, que concluyó mediante resolución desestimatoria en cuanto al fondo, lo que supone que el asunto quedó definitivamente zanjado impidiendo que pueda plantearse un nuevo proceso sobre lo ya resuelto y que tampoco pueda decidirse en proceso ulterior un tema o punto litigioso de manera distinta o contraria a como ya ha sido resuelto por sentencia firme en pleito precedente (SSTS 26 de febrero de 1990; 21 de marzo 1996), aunque este hubiera concluido mediante Sentencia desestimatoria pues a esta desestimación no se llegó por falta de presupuestos procesales, sino tras haber entrado a conocer del fondo del asunto para absolver a la demandada y rechazar la pretensión formulada en orden a la ilegalidad e inexistencia de la Comunidad ahora demandante.”

Discussió

La cosa jutjada, inclou les excepcions proposades pel demandat diferents de la compensació i la nul·litat?

STS núm. 1212/2008, d'11 desembre (RJ 2009/18)

1.3.4. Límits subjectius de la cosa jutjada

Com a norma general hi ha d'haver una identitat de parts, és a dir, la cosa jutjada només vincula qui ha estat part en el procés, però hi ha casos en què els efectes de cosa jutjada s'estenen a tercers: hereus i drethavents de les parts; substituït: consumidors i usuaris (article 15 LEC); socis en cas d'impugnacions d'acords socials; tothom, si es tracta de sentències sobre estat civil, matrimoni, filiació, paternitat, maternitat i incapacitació i reintegració de la capacitat la cosa jutjada a partir de la seva inscripció o anotació en el Registre civil.

1.3.5. Límits temporals de la cosa jutjada

El jutge dicta la sentència tenint en compte una determinada situació, però posteriorment es poden produir nous fets o actes o negocis jurídics relativs a les pretensions objecte del procés que no han pogut ser ni tan sols considerats pel tribunal. És per això que la cosa jutjada no inclou els fets nous i diferents, en relació amb el fonament de les pretensions esmentades, que s'hagin produït després de la total preclusió dels actes d'al·legació en el procés en què es formulin aquelles pretensions.

1.3.6. Tractament processal

Per la transcendència de l'efecte negatiu de la cosa jutjada, pot ser apreciada d'ofici o a instància de part en qualsevol moment del procés; no obstant això, normalment ha de ser plantejada pel demandat com excepció processal en la contestació a la demanda i es debat a l'audiència prèvia. Es tracta d'un obstacle que no es pot esmenar i, per tant, si s'estima l'excepció, procedirà el sobreseïment del procés. Si el que es pretén és l'efecte positiu o prejudicial, s'ha d'al·legar en els escrits inicials i, si s'escau, serà objecte de debat com la resta de qüestions relatives al fons del plet.

Jurisprudència

"[...] puede ser apreciada de oficio por los órganos judiciales, pues esta Sala tiene declarado que no siempre es necesario que se alegue por vía de excepción, pues aunque ésta no se proponga, basta la constancia de un pleito anterior y que el Juzgador tenga conocimiento fehaciente de lo que sobre el mismo fue resuelto con anterioridad, para que en términos de estricta lógica procesal deba impedir el pronunciamiento de una resolución que lo contradiga, en cuanto afecta al inmediato fin del proceso, así como a la seguridad jurídica y al prestigio de los órganos judiciales, lo que pertenece a la esfera del Derecho Público, debiendo en consecuencia ser apreciada de oficio por los Tribunales."

STS de 23 de desembre de 2002 (RJ 2003/913)

2. Els recursos

Josep Gràcia Casamitjana i Belén Mora Capitán

Referència legal

Articles 448 a 495 LEC.

És una qüestió de legalitat ordinària, en el nostre cas regulada en els articles 448 a 495 LEC, l'establiment d'un **règim de recursos** contra els actes emesos pels jutges i secretaris; és a dir, que **no existeix un dret automàtic** a la revisió de tota resolució judicial.

Precisió

En l'article 449 LEC, s'estableixen requisits específics per a tenir dret a recórrer determinades resolucions judicials que es fonamenten en la locució *solve et repete*; és a dir, no s'admetrà el recurs si el que l'interposa no garanteix o paga determinats imports derivats del sentit de la resolució que es recorre. Així, per exemple, no s'admetrà el recurs d'apel·lació d'una companyia asseguradora condemnada a pagar una indemnització per danys i derivada d'un accident de trànsit si abans no diposita l'import total de condemna; o el d'un llogater desnonat, si no consignar els lloguers meritats.

Precisió

En les situacions en què abans de ser emesa una resolució judicial no hi ha hagut debat contradictori i s'ha donat tràmit d'audiència a la persona afectada per aquesta, en competes de recurs es parla d'oposició. Així, per exemple, contra la desestimació mitjançant una interlocutòria d'una diligència preliminar, qui l'ha instat pot interposar un recurs d'apel·lació (article 258.2 LEC); en canvi contra la interlocutòria que estima una diligència preliminar, la persona perjudicada per la mesura podrà presentar oposició (article 260.1 LEC).

D'acord amb l'article 248.4 LOPJ, en les notificacions a les parts de les resolucions judicials s'hi inclourà, si són fermes o no, i en aquest cas, els recursos que hi són possibles, l'òrgan davant el qual s'han d'interposar i el termini per a fer-ho.

2.1. Recurs de reposició

El **recurs de reposició** es pot interposar contra les diligències d'ordenació i decrets no definitius que dictin els secretaris judicials, i també contra els proveïments i les interlocutòries no definitius que dictin els jutges. Es tracta d'un recurs **sense efectes suspensius i no devolutiu**, és a dir, que s'interposa i es resol davant la mateixa persona, jutge o secretari judicial, que ha emès la resolució que s'impugna.

El termini per a interposar-lo és de cinc dies a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució. La interposició del recurs es realitza per mitjà d'un escrit d'al·legacions en què després de l'encapçalament s'identifica la resolució que s'impugna i necessàriament s'hi consigna el precepte legal que s'ha infringit. La petició que es formula sol incorporar locucions com: "... es deixi

Precisió

Rarament passa, però és possible que la notificació d'una resolució no inclogui informació sobre els recursos o que es discrepi del tipus de recurs que s'hi preveu. Aquesta omission o discrepància no altera el règim legal de recursos. Si el lletrat creu que pot interposar un determinat tipus de recurs, ha d'actuar respectant els condicionants i els terminis del recurs que vol interposar, i, si ho creu oportú, justificar davant de l'òrgan al qual s'adreça el perquè interposa un determinat tipus de recurs.

Precisió

Contra les resolucions susceptibles de reposició que s'emeten de forma oral en l'acte de l'audiència prèvia o judici, la interposició del recurs s'ha de fer en el mateix acte judicial també de forma oral.

sense efecte la resolució *x* i en el seu lloc..." o "...es reposi la resolució *x* i ...". La manca de identificació del precepte legal que es considera infringit comporta la inadmissió del recurs.

Exemple

Contra la providència que resol no suspendre la celebració d'una vista, la part perjudicada pot presentar un recurs de reposició.

La tramitació del recurs és molt senzilla. Es dóna un tràmit d'al·legacions a les altres parts personades en el procediment i després l'òrgan judicial disposa d'un termini de cinc dies per a resoldre. Contra la resolució d'un recurs de reposició no és possible una nova reposició.

Activitat

En l'acte de l'audiència prèvia i contra la inadmissió d'una prova de reconeixement judicial s'interposa recurs de reposició per infracció dels articles 281.4, 353.1, 429.2 LEC. En aquell mateix acte l'òrgan judicial resol desestimant el recurs. Com que ja s'ha revisat la resolució sobre la inadmissió de la prova, esdevé ferma i inapel·lable la inadmissió de la prova?

2.2. Recurs de revisió

El **recurs de revisió** és un recurs **ordinari i devolutiu** que tampoc **no té efectes suspensius** i és sempre competència del jutge, mai del secretari. Es pot interposar un recurs directe de revisió contra els decrets pels quals es posi fi al procediment o n'impedeixin la continuació i contra els decrets en els casos en què es prevegi expressament. Pel que fa al procediment, és idèntic al del recurs de reposició, tenint en compte que contra la interlocutòria dictada per a resoldre el recurs de revisió només es pot interposar un recurs d'apel·lació quan posi fi al procediment o n'impedeixi la continuació.

Jurisprudència

"Pues bien, aunque el recurso de revisión es un recurso ordinario, y devolutivo, que coloca al órgano que resuelve en segundo lugar en la misma posición procesal del que lo hace en primero, sin embargo, habida cuenta el carácter y circunstancias de la función ponderativa que significa el cálculo de los honorarios, no cabe entender que es posible utilizar el recurso para sustituir la realizada por el Secretario mediante un nuevo juicio de mejor criterio por el Tribunal, porque ello, además de no ajustarse a la propia naturaleza de la actividad procesal realizada, desvirtuaría la «ratio» de la reforma legal, pues, en lugar de simplificar la materia, se produciría el efecto contrario de multiplicar el trabajo de la oficina judicial, y probablemente, sin descargar de forma efectiva la carga del titular del órgano jurisdiccional. Lo anterior no obsta a que mediante el recurso de revisión se pueda someter al control del Tribunal, además de las infracciones de índole procesal, los casos de arbitrariedad o de irrazonabilidad, y dentro de ellos la desproporcionalidad, por cuanto afectan al derecho a la tutela judicial efectiva (art. 24.1 CE)."

2.3. Recurs d'apel·lació

Les resolucions susceptibles d'**apel·lació** són les sentències i interlocutòries definitives, a excepció de les sentències dictades en procediments verbals que per raó de la quantia no superin els 3.000 euros. Es tracta d'un recurs **devolutiu d'abast no limitat** que permet establir una segona instància en el procediment; és a dir, **per mitjà d'apel·lació es pot revisar qualsevol aspecte fàctic o jurídic de la resolució.**

El recurs d'apel·lació s'interposa (es presenta) davant l'òrgan judicial que ha dictat la resolució que es recorre dins el termini de 20 dies des que fou notificada. Malgrat que la LEC exigeix que en el recurs d'apel·lació es consignin expressament els pronunciaments concrets que s'impugnen, l'escrit no està sotmès als requisits formalistes que es donen en altres tipus de recursos com, per exemple, el recurs de suplicació en la jurisdicció laboral. Dit això, a vegades caldrà adaptar l'estructura del recurs a l'estructura de la resolució que s'impugna. Així, per exemple, si l'objecte d'impugnació són la discrepància amb els fets que consten en els antecedents fàctics números 2 i 4 de la resolució, i amb l'aplicació de les normes jurídiques que es realitza en els fonaments de dret 1, 2 i 3, el que seria recomanable que se segueixi el mateix ordre i la mateixa estructura en les al·legacions del recurs.

El recurs d'apel·lació també es pot interposar d'una manera indirecta. Hi ha situacions en què una part no designa recórrer la resolució judicial que la perjudica, però el fet que l'altra part interposi recurs d'apel·lació provoca un canvi de circumstàncies que li retorna l'interès impugnar la resolució judicial. Així, quan a la part que no ha impugnat directament la resolució se li trasllada el recurs d'apel·lació de l'altra part, se li dóna termini no solament perquè s'oposi al recurs de l'altra part, sinó perquè també impugni la resolució apel·lada en allò que la perjudiqui. En aquest segon cas, aquesta impugnació es traslladarà a l'altra part perquè, si ho creu oportú, s'hi oposi.

Exemple

En el cas de desestimació de la demanda sense costes i impugnació en apel·lació de la resolució per part del demandat, la part actora podria aprofitar el tràmit de trasllat del recurs d'apel·lació de la demandada per a impugnar el pronunciament relatiu a la manca de condemna en costes en primera instància.

A complerts els tràmits de presentació d'escrits d'interposició, oposició o impugnació del recurs per totes les parts processals, el conjunt d'actuacions es remeten al tribunal que haurà de decidir (Audiència Provincial), davant el qual també seran citades a termini les parts perquè hi compareguin degudament representades.

Precisió

L'expressió *tantum devolutum quantum appellatum* indica que el recurs només podrà tractar els punts que han estat objecte d'impugnació de part, sense analitzar en cap moment totes les altres qüestions que han estat consentides per les parts, ja que no s'ha expressat en el recurs.

Precisió

En el supòsit que els motius d'apel·lació consisteixin en la infracció de normes o garanties processals sofertes en la primera instància, a part de ser precís en la identificació de les normes infringides i en la indefensió soferta, caldrà acreditar que, quan aquesta es va produir i en la primera oportunitat processal que es va tenir, ja es va denunciar la infracció (article 459 LEC).

Precisió

En l'escri de interposició del recurs d'apel·lació, les parts hi poden annexar determinats documents o poden sol·licitar la pràctica de determinades proves (article 460 LEC). En els supòsits que s'admetin les proves en segona instància, s'assenyalarà una vista per a la seva pràctica i valoració (article 464 LEC).

2.4. Recurs extraordinari per infracció processal

Amb la finalitat de disminuir el volum d'assumptes del Tribunal Suprem, la LEC va limitar el recurs de cassació pel control de l'aplicació de les normes aplicables per a resoldre el fons del plet (els anomenats *vicis in iudicando*) i va crear un nou recurs, el **recurs extraordinari per infracció processal**, com a via per a controlar els vicis *in procedendo*, un fet que provoca la necessitat de compatibilitzar tots dos recursos quan la part té motius de totes dues classes per impugnar la sentència de segona instància.

Encara que la LEC estableix que la competència per a conèixer d'aquest recurs **devolutiu** correspon als tribunals superiors de justícia, mentre no se'ls confereixi aquesta competència en la LOPJ, el recurs extraordinari per infracció processal queda sotmès a la disposició final setzena de la LEC que regula el règim transitori en matèria de recursos extraordinaris, la qual atorga la competència al TS i estableix un seguit de normes per a compatibilitzar-lo amb el recurs de cassació. Per tant, **s'ha de distingir entre el règim transitori**, que és el vigent, i **el règim previst per la LEC**.

Precisió

En els casos en què la competència per al recurs de cassació correspongui a les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia, les resolucions objecte de recurs extraordinari per infracció processal també es poden impugnar pels motius que preveu l'article 469 d'aquesta Llei.

Les resolucions susceptibles d'aquest recurs segons la LEC són les sentències i interlocutòries dictades per les audiències provincials que posin fi a la segona instància. Transitòriament, si no formula simultàniament recurs de cassació, el recurs extraordinari per infracció processal només es port interposar contra les resolucions que siguin susceptibles de recurs de cassació d'acord amb l'article 477.2.1r. i 2n. LEC.

Atès que és un recurs extraordinari, només es pot fonamentar en motius taxats:

- Infracció de les normes sobre jurisdicció i competència objectiva o funcional.
- Infracció de les normes processals reguladores de la sentència.
- Infracció de les normes legals que regeixen els actes i les garanties del procés quan la infracció determini la nul·litat d'acord amb la llei o hagi pogut produir indefensió.
- Vulneració, en el procés civil, de drets fonamentals reconeguts en l'article 24 CE.

Atès que tots els motius impliquen una vulneració processal o d'una garantia constitucional de l'article 24 CE, s'exigeix que la part no l'hagi consentit, és a dir, que s'hagi denunciat en la instància i que s'hagi reproduït en la segona instància si el defecte va tenir lloc en la primera. A més a més, si la violació del dret fonamental ha produït una falta o un defecte esmenable, se n'ha d'haver demanat l'esmena en la instància o les instàncies oportunes.

Precisió

La Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilitació processal, va modificar tant el recurs de cassació com el recurs extraordinari per infracció processal. Amb motiu d'aquesta reforma la sala 1a. del TS va adoptar l'*'Acuerdo sobre criterios de admisión de los recursos de casación y extraordinario por infracción procesal'* (es pot trobar a http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial/Sala_de_Prensa/Archivo_de_notas_de_prensa/Tribunal_Supremo_Criterios_interpretativos_de_la_ultima_reforma_de_la_casacion_civil), que substitueix l'anterior acord. Encara que aquest document no té caràcter normatiu, és fonamental per a conèixer els criteris del TS especialment en relació amb la inadmissió del recurs.

Pel que fa al procediment, el recurs s'interposa en el termini de 20 dies des que va ser notificada la resolució impugnada i davant el tribunal que la va dictar, mitjançant un escrit en el qual s'exposarà la infracció processal o la vulneració de l'article 24 CE, explicant quina influència han tingut en el procés; es permet la proposició de prova per acreditar el vici processal. El tribunal *a quo* haurà de controlar que s'ha respectat el termini d'interposició, que s'ha al·legat un dels motius de l'article 499 LEC i que s'ha denunciat prèviament la infracció processal o la vulneració de l'article 24 CE. Contra la providència d'inadmissió es poden interposar recurs de queixa.

Precisió

Quan s'interposen conjuntament el recurs de cassació i el recurs extraordinari per infracció processal, s'ha de fer en un mateix escrit i es trameten conjuntament en un sol procediment. També es trameten conjuntament en cas que hagin estat interposats per parts diferents.

Si el recurs és admès a tràmit pel tribunal *a quo*, aquest remetrà les interlocutòries al tribunal *ad quem* davant el qual les parts hauran de comparèixer en el termini de 30 dies i, si no ho fa, el recurs es declara desert i la resolució impugnada guanyarà fermesa. Un cop arriben les interlocutòries al tribunal *ad quem*, aquest procedeix a fer un nou control de l'admissibilitat del recurs, de tal manera que si considera que hi concorre una causa de rebuig, ho posarà de manifest a les parts per tal que puguin fer-hi al·legacions. No s'admetrà si no presenten els requisits dels articles 467 a 469 LEC o si manca manifestament de fonament.

Activitat

Vegeu el règim transitori d'inadmissió que estableix la disposició final setzena LEC i l'aplicació que el TS en fa segons l'*'Acuerdo sobre criterios de admisión de los recursos de casación y extraordinario por infracción procesal'* que hem esmentat anteriorment.

Si el recurs és admès, les parts objecte de recurs tenen un termini de 20 dies per a formular oposició, en la qual també es poden al·legar causes d'inadmissió no considerades pel tribunal *ad quem*. El tràmit següent és la sentència, tret que s'hagi de practicar prova; en aquest cas, s'haurà de celebrar una vista.

Precisió

Transitoriament, si s'estima la infracció de les normes reguladores de la sentència o la vulneració de l'article 24 CE que només afecta la sentència, la Sala haurà de dictar una nova sentència, tenint en compte, si escau, el que s'ha al·legat com a fonament del recurs de cassació.

El resultat de l'estimació del recurs varia en funció del motiu al·legat: si s'ha fonamentat en la infracció de les normes sobre jurisdicció o competència objectiva o funcional, es cassa la resolució impugnada i les parts queden lliures per a exercir les pretensions davant de qui corresponguí; si el recurs s'ha interposat contra una sentència que establia la falta de jurisdicció o de competència, el tribunal cassa la sentència i ordena al tribunal de què es tracti que iniciï o prossegueixi el coneixement de l'afer. En els altres casos, l'estimació del recurs determina l'anul·lació de la resolució objecte de recurs i la reposició de les actuacions a l'estat i el moment en què es va incórrer en la infracció o

la vulneració. Contra la sentència que resolgui el recurs extraordinari per infracció processal no es pot presentar cap recurs, llevat del que es preveu sobre el recurs en interès de la llei davant la Sala Civil del Tribunal Suprem.

2.5. Recurs de cassació

El **recurs de cassació** és un recurs **extraordinari, devolutiu** que en cap cas no es pot considerar una tercera instància i que està **reservat per a controlar únicament els vicis *in iudicando***, és a dir, l'aplicació correcta de les normes per a resoldre les qüestions objecte del procés per part del TS, que és l'òrgan competent com a norma general.

Activitat

Les vulneracions de l'article 24 CE semblen reservades al recurs extraordinari per infracció processal a l'igual de la resta d'infraccions processals. Com es compatibilitza el règim dels motius de tots dos recursos amb l'article 5.4 LOPJ, en virtut del qual en tots els casos en què segons la llei sigui procedent el recurs de cassació serà suficient per a fonamentar-lo la infracció de precepte constitucional? La vulneració de la garantia de la igualtat al procés amb fonament en l'article 10.2 CE, mitjançant quin dels dos recursos s'hauria de d'enunciar?

Queda totalment exclosa qualsevol revisió dels fets per part del tribunal *ad quem*, de tal manera que no s'admetrà el recurs si la part ho intenta perquè considera que “se hace supuesto de la cuestión”. Pel que fa a la infracció de les normes sobre la valoració de la prova, s'ha de denunciar per mitjà del recurs extraordinari per infracció processal.

Jurisprudència

“Las valoraciones incumben al órgano de instancia, sin que, por este recurso pueda realizarse una nueva valoración del material probatorio. La casación se abre fundamentalmente para el control del juicio jurídico relativo a la aplicación de la norma, está cerrada al juicio del hecho. Se hace supuesto de la cuestión al establecer apreciaciones jurídicas partiendo de hechos diferentes de los vinculantes fijados por la Sala sentenciadora de instancia; o tomando como punto de apoyo apreciaciones fácticas subjetivas, en discrepancia con lo considerado en la sentencia objeto de recurso, al ignorar la declaración fáctica de la sentencia recurrida, cuando se parte en el razonamiento de establecer como probado lo que no está declarado así, y por tanto, de suponer como ciertos extremos cuestionados y, al soslayar los hechos probados para, a partir de una construcción propia y unilateral de la parte recurrente, extraer consecuencias jurídicas en oposición a lo resuelto de conformidad con la prueba. Se desestima el recurso de casación.”

STS núm. 810/2003, de 22 de juliol de 2003

Jurisprudència

“En segundo lugar, esta Sala ha declarado que los errores en la valoración de la prueba no pueden ser canalizados por la vía del artículo 469.1.2.º LEC (SSTS 28 de noviembre de 2008, 30 de junio de 2009, 15 de noviembre de 2010, 3 de octubre 2011). La valoración probatoria solo puede excepcionalmente tener acceso al recurso extraordinario por infracción procesal por la existencia de un error patente o arbitrariedad en la valoración de la prueba o por la infracción de una norma tasada de valoración de prueba que haya sido vulnerada, al amparo del artículo 469. 1. 4.º LEC en cuanto, al ser manifiestamente arbitraria o ilógica, la valoración de la prueba no supera conforme a la doctrina constitucional el test de la racionalidad exigible para respetar el derecho a la tutela judicial efectiva consagrado en artículo 24 CE (SSTS 28 de noviembre de 2008, 30 de junio de 2009, 6 de noviembre de 2009)”.

STS núm. 813/2011, de 23 de novembre (RJ 2012/568)

Precisió

La competència objectiva correspon al TSJ pel que fa a resolucions dictades dels tribunals civils amb seu a la comunitat autònoma, sempre que el recurs es fonamenti, exclusivament o juntament amb altres motius, en infracció de les normes del dret civil, foral o especial propi de la comunitat, i quan l'estatut d'autonomia corresponent hagi previst aquesta atribució.

Vegeu també

Cal tenir en compte el règim transitori i l'accord del Tribunal Suprem sobre els criteris d'admissió d'aquest recurs, als quals s'ha fet esment en l'àpartat “Recurs extraordinari per infracció processal”.

“La valoración probatoria sólo puede excepcionalmente tener acceso a la casación mediante un soporte adecuado, bien la existencia de un error patente o arbitrariedad en la valoración de la prueba (SSTS de 20 de junio de 2006, 17 de julio de 2006), bien la infracción de una norma tasada de valoración de prueba que haya sido vulnerada por el juzgador (SSTS de 16 de marzo de 2001, 10 de julio de 2000, 21 de abril de 2005, 9 de mayo de 2005, entre otras) y, en tales casos, habrá de hacerse al amparo del artículo 469.1.4.º LEC, por cuanto, al ser manifiestamente arbitraria o ilógica la valoración de la prueba no supera, conforme a la doctrina constitucional, el test de la racionabilidad constitucionalmente exigible para respetar el derecho a la tutela judicial efectiva consagrado en artículo 24 CE (SSTS 28 de noviembre de 2008, 30 de junio de 2009, 6 de noviembre de 2009). En defecto de todo ello la valoración de la prueba es función de la instancia y es ajena a las potestades de casación (27 de mayo de 2007, 15 de abril de 2008).”

STS núm. 377/2010, de 14 de juny (RJ 2010/5390)

Es poden impugnar en cassació les sentències dictades en segona instància per les audiències provincials:

- Quan es dictin per a la tutela judicial civil de drets fonamentals, llevat dels que reconeix l'article 24 CE.
- Quan la quantia de l'afer excedeixi els 600.000 euros.
- Quan la quantia del procés no excedeixi els 600.000 euros, o bé quan s'hagi tramitat per raó de la matèria, sempre que, en tots dos casos, la resolució del recurs presenti interès cassacional.

Precisió

La LEC determina en què consisteix l'**interès cassacional**: quan la sentència objecte de recurs s'oposi a la doctrina jurisprudencial del TS, resolgui punts i qüestions sobre els quals hi ha jurisprudència contradictòria de les audiències provincials o apliqui normes que no faci més de cinc anys que estiguin en vigor, sempre que, en aquest últim cas, no hi hagi doctrina jurisprudencial del Tribunal Suprem relativa a normes anteriors de contingut igual o similar.

D'altra banda i pel que fa encara a l'interès cassacional, quan es tracti de recursos de cassació dels quals ha de conèixer un tribunal superior de justícia, les referències al TS s'han d'entendre efectuades al TSJ i l'absència de doctrina jurisprudencial s'ha d'entendre en relació amb normes de dret especial de la comunitat autònoma corresponent.

El recurs s'ha d'interposar en el termini de 20 dies des de la notificació de la resolució impugnada davant l'òrgan que la va dictar, el qual el podrà inadmetre si la resolució no és susceptible d'aquest recurs o si no s'ha respectat el termini. Contra la interlocutòria que declari la inadmissió es pot interposar recurs de queixa.

Un cop les interlocutòries arriben al tribunal *ad quem*, aquest òrgan controla la seva competència i fa un nou control d'admissibilitat del recurs, de tal manera que podrà ser inadmès si la sentència no és susceptible de recurs o per qualsevol defecte de forma no esmenable, si l'escrit d'interposició del recurs no compleix els requisits que estableix –per als diferents casos– la LEC o si l'afer no arriba a la quantia requerida, o no hi ha interès cassacional. Quan es consideri que hi concorre una causa d'inadmissió, el tribunal ho ha de posar de manifest a les parts per tal que puguin fer les al·legacions que considerin procedents. Si el recurs és admès, es dóna un termini de 20 dies a les altres parts per a formular oposició al recurs on podran al·legar també les causes d'inadmissibilitat.

Precisió

El recurs de cassació, a l'igual del recurs extraordinari per infracció processal, són molt formalistes malgrat la jurisprudència del TC i la mateixa jurisprudència del TS respecte de l'excés de formalisme. Motiu suficient per a no admetre el recurs és no aportar un certificat de la sentència impugnada o el text de les sentències al·legades com a fonament de l'interès cassacional. Pel que fa al certificat, no impedeix la remissió de les interlocutòries al tribunal *ad quem* i l'esmena posterior.

D'ofici o en cas que totes les parts ho hagin sol·licitat, es pot celebrar un vista per la discussió de l'afer. La sentència sempre ha de resoldre el fons de l'afer i només té efectes pel que fa al cas sotmès a la consideració del tribunal.

Activitat

Consulteu el règim del recurs en interès de llei (article 490 i seg. LEC).

2.6. Recurs de queixa

El **recurs de queixa** és un recurs **ordinari, devolutiu i instrumental d'altres recursos**, ja que es pot interposar contra les interlocutòries en què el tribunal que hagi dictat la resolució denegui la tramitació d'un recurs d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o de cassació.

La tramitació és molt senzilla: el recurs s'interposa en el termini de 10 dies des de la notificació de la resolució que inadmet el recurs davant l'òrgan competent per resoldre'l, que haurà de decidir sense escoltar les altres parts. Si considera que la inadmissió ha estat improcedent, s'ordenarà el tribunal *a quo* que continuï la tramitació. La interlocutòria que resol el recurs de queixa no es pot recórrer.

Precisió

S'exceptua aquest recurs en els processos de desnonaments de finca urbana i rústica, quan la sentència que sigui procedent dictar si escau no tingui la consideració de cosa jutjada.

Exercicis d'autoavaluació

1. L'Audiència Provincial dicta una resolució per la qual s'acorda la inadmissió a tràmit d'un recurs de cassació. Davant d'aquesta resolució...

- a) podeu interposar un recurs de queixa davant la mateixa Audiència Provincial.
- b) podeu interposar un recurs de queixa davant el Tribunal Suprem o el Tribunal Superior de Justícia, en funció de qui sigui competent per a conèixer del recurs de cassació.
- c) podeu interposar un recurs de reposició davant l'Audiència Provincial i, si és desestimat, es podrà interposar un recurs de revisió davant l'òrgan *ad quem*.
- d) No es pot interposar cap recurs.

2. El vostre client va ser declarat rebel en un procés declaratiu. Per a valorar si pot demanar la rescissió de sentències fermes dictades en rebel·lia cal...

- a) que la rebel·lia fos involuntària, independentment que aquesta hagi estat constant durant tot el judici i que es tracti d'un judici plenari o sumari.
- b) que la rebel·lia hagi estat constant durant tot el judici, independentment que fos voluntària o involuntària, sempre que es tracti d'un judici plenari.
- c) que el demandat hagi estat constantment en rebel·lia i la rebel·lia fos involuntària, sempre que es tracti d'un judici plenari.
- d) únicament que el demandat no hagi rebut personalment la notificació de la declaració de rebel·lia.

3. Al vostre client li deuen diverses mensualitats d'una prestació periòdica i li encarrega interposar demanda, en la qual es podrà demanar...

- a) únicament el pagament de les mensualitats meritades abans del moment de dictar sentència.
- b) el pagament de les mensualitats meritades en el moment de la demanda, les que es meritin durant el judici i fins i tot les meritades després de la sentència.
- c) únicament el pagament de totes les mensualitats meritades en el moment d'interposició de la demanda.
- d) la declaració de l'existència del deute, de la data d'inici dels impagaments, deixant per a la fase d'execució de sentència la liquidació del deute.

4. Heu de plantear una demanda en reclamació dels danys i perjudicis causats en un cas de negligència mèdica. En la demanda...

- a) podeu demanar la condemna al pagament d'una quantitat il·líquida de diners i deixar per a la fase d'execució la liquidació concreta de les quantitats.
- b) podeu demanar la condemna al pagament d'una quantitat de diners, i deixar, alternativament, la liquidació concreta de les quantitats per a un plet posterior o per a l'execució de sentència.
- c) necessàriament heu de demanar la condemna al pagament d'una quantitat líquida o que es pugui determinar fàcilment per simples operacions aritmètiques.
- d) podeu demanar la condemna al pagament d'una quantitat de diners i deixar per a un plet posterior els problemes de liquidació concreta de les quantitats.

5. El vostre client és soci d'una societat anònima, la Junta General de la qual va adoptar un acord que va ser impugnat i, finalment, va guanyar fermesa la sentència de segona instància que en declarava la nul·litat: socials, la cosa jutjada només s'estén a...

- a) la sentència vincula el vostre client, encara que no va ser part al plet.
- b) la sentència no vincula el vostre client perquè no va ser part al plet.
- c) la sentència vincula el vostre client pel fet d'haver intervenit com a tercer amb interès legítim.
- d) la sentència no vincula el vostre client perquè no va tenir coneixement de l'acord.

6. Davant una demanda de reclamació del pagament de 30.000 euros interposada contra el vostre client, es presenta una contestació a la demanda i es formula una reconvenció en reclamació d'un crèdit de 35.000 euros i es demana la compensació entre els dos crèdits. La demanda és estimada plenament i es desestima íntegrament la reconvenció.

- a) El demandat pot interposar una demanda posterior per a reclamar el seu crèdit de 35.000 euros perquè no està afectat per la cosa jutjada del primer plet.

- b)** El demandat només podria interposar una nova demanda per a reclamar el seu crèdit de 35.000 euros si hagués al·legat la compensació com a oposició a la demanda, no com a reconvenció.
- c)** El demandat no pot reclamar novament el seu crèdit de 35.000 euros, amb independència que la compensació s'hagi al·legat en la contestació a la demanda o a la reconvenció.
- d)** El demandat podria reclamar novament el plet si la part contrària no va al·legar cap fet extintiu.

7. El vostre client rep una demanda de desnonament per manca de pagament.

- a)** No pot enervar l'acció de desnonament, perquè ja ho va fer en una ocasió anterior.
- b)** Pot enervar l'acció de desnonament, perquè només ho va fer en una ocasió anterior, però haurà de pagar les rendes meritades abans que es dicti sentència.
- c)** Pot enervar l'acció de desnonament, perquè només ho va fer en una ocasió anterior, però haurà de pagar les rendes meritades abans del dia de la vista.
- d)** Pot enervar l'acció de desnonament si deixa lliure l'habitatge abans del dia de la vista.

8. La part actora vol posar fi al procés renunciant a l'acció exercida.

- a)** El tribunal ha de dictar una sentència que absolgui el demandat, tret que el demandat al·legui interès legítim en la continuació del plet.
- b)** El tribunal ha de dictar acte de sobreseïment del procés, i queda sense jutjar el fons de l'assumpte.
- c)** El tribunal ha de dictar una sentència que absolgui el demandat, tret que la renúncia sigui legalment inadmissible.
- d)** El tribunal ha de dictar acte de sobreseïment del procés, tret que el demandat al·legui interès legítim en la continuació del plet.

9. El vostre client, demandant en un procés declaratiu, vol posar fi al procés per via del sobreseïment.

- a)** N'hi ha prou que l'actor manifesti la seva voluntat de desistir.
- b)** N'hi ha prou que l'actor manifesti la seva voluntat de desistir si el demandat no ha estat emplaçat o es troba en rebel·lia.
- c)** No n'hi ha prou amb la voluntat de desistir de l'actor, sempre cal el consentiment del demandat.
- d)** No és possible desistir si el demandat ha estat declarat rebel.

10. El vostre client rep una demanda de judici verbal. Com a advocat defensor...

- a)** haureu de presentar la contestació a la demanda per escrit, en el termini de 10 dies des de la citació per la vista.
- b)** haureu de contestar la demanda oralment, en la vista, en la qual plantejarà totes les excepcions processals, incloent-hi la falta de jurisdicció i competència.
- c)** podreu contestar la demanda oralment en la vista, però podreu optar per presentar-la per escrit abans de la vista.
- d)** haureu de contestar la demanda oralment, en la vista, en la qual plantejareu totes les excepcions processals, excepte la falta de jurisdicció i competència.

11. Heu oblidat aportar el poder per a plets amb la demanda.

- a)** La demanda serà inadmesa a tràmit sense possibilitat d'esmena.
- b)** El tribunal us concedirà un termini per a aportar el poder o procedir a l'apoderament *apud acta*.
- c)** No té conseqüències, ja que la LEC us permet aportar-lo fins a cinc dies abans de l'audiència prèvia.
- d)** Cap de les respostes anteriors és correcta.

12. Un tercer voluntàriament sol·licita la seva intervenció en un procés. Aquesta sol·licitud...

- a)** no suspèn el curs del procediment i, en cas que la intervenció sigui admesa, no es retrocediran les actuacions.
- b)** no suspèn el curs del procediment, però, en cas que la intervenció sigui admesa, es retrocediran les actuacions.
- c)** la sol·licitud d'intervenció suspèn el curs del procediment i, en cas que la intervenció sigui admesa, es retrocediran les actuacions.
- d)** La sol·licitud d'intervenció suspèn el curs del procediment i, en cas que la intervenció sigui admesa, continuaran les actuacions, sense retrocedir-les.

13. S'ha demanat l'interrogatori del demandat i aquest es nega a declarar.

- a) El tribunal l'advertisrà en l'acte que, tret que hi concorri l'obligació legal de guardar secret, pot incórrer en delicte de desobediència a l'autoritat si no contesta.
- b) Això no li pot implicar cap conseqüència negativa, ja que les parts tenen dret a romandre en silenci i a no declarar contra si mateixos.
- c) El tribunal l'advertisrà en l'acte que, tret que hi concorri l'obligació legal de guardar secret, pot considerar reconeguts com a certs els fets a què es refereixen les preguntes, sempre que l'interrogat hagi intervingut en els fets personalment i la seva fixació com a certs li resulti perjudicial.
- d) El tribunal l'advertisrà en l'acte que, encara que hi concorri l'obligació legal de guardar secret, pot incórrer en delicte de desobediència a l'autoritat si no contesta.

14. El pèrit autor del dictamen aportat a instància de la part contrària és el seu germà.

- a) Pot ser rebutjat, però no pot ser recusat.
- b) Pot ser recusat, però no pot ser rebutjat.
- c) Si el pèrit ha estat triat per la part, pot ser rebutjat, i si ha estat designat pel tribunal, pot ser recusat.
- d) Si el pèrit ha estat triat per la part, pot ser recusat i, si ha estat designat pel tribunal, pot ser rebutjat.

15. L'interrogatori de part es considera una prova legal o taxada en la mesura que...

- a) els fets que una part hagi reconegut com a tals sempre que la seva fixació com a certs li sigui enterament perjudicial, amb independència del resultat de les altres proves.
- b) si no ho contradiu el resultat de les altres proves, els fets que una part hagi reconegut com a tals si la seva fixació com a certs li és enterament perjudicial, amb independència de si hi va intervenir o no personalment.
- c) si no ho contradiu el resultat de les altres proves, els fets que una part hagi reconegut com a tals si hi va intervenir personalment i la seva fixació com a certs li és enterament perjudicial.
- d) la part hagi reconegut fets que li siguin totalment perjudicials amb independència de qualsevol altre circumstància.

16. La part contrària ha rebutjat el seu testimoni principal. Això significa que aquest testimoni...

- a) no pot declarar en el judici.
- b) pot declarar, però el jutge no pot tenir en compte la seva declaració.
- c) pot declarar en funció de quin sigui el motiu de rebuig al·legat.
- d) pot declarar vàlidament, però el jutge tindrà en compte la tatxa a efectes de la valoració de la seva declaració.

17. El criteri del venciment objectiu...

- a) és el criteri general que s'aplica en matèria d'imposició de costes.
- b) és un criteri subsidiari que s'aplica en matèria d'imposició de costes.
- c) és un criteri relacionat amb els límits objectius de la cosa jutjada.
- d) és un criteri relacionat amb la valoració de la prova.

18. La caducitat en la instància...

- a) és el termini que tenen els tribunals civils per a dictar la sentència que posa fi a la instància de què es tracta.
- b) és la pèrdua de l'oportunitat de fer actes processals en primera instància per aplicació del principi de preclusió.
- c) és l'extinció del judici per inactivitat de les parts.
- d) és la pèrdua de l'oportunitat de plantejar l'acció perquè ha transcorregut el seu termini de caducitat.

19. La part contrària ha demanat que el seu client, part demandant, exhibeixi determinats documents, però aquest no ho vol fer. L'heu d'advertisir que el tribunal...

- a) haurà d'atribuir valor probatori a la còpia simple presentada pel sol·licitant de l'exhibició o a la versió del contingut del document que hagi donat.
- b) prenen en consideració la resta de proves, pot atribuir valor probatori a la còpia simple presentada pel sol·licitant de l'exhibició o a la versió del contingut del document que hagi donat.
- c) donarà eficàcia de document autèntic a la còpia presentada pel sol·licitant de l'exhibició.

d) en podrà donar compte al jutjat d'instrucció, a fi que obri diligències pel delicte de desobediència.

20. Sobre uns mateixos fets controvertits han de declarar dues o més parts i, com a advocat de la part demandada, no us interessa que la part actora sigui present en la declaració del seu client.

- a)** No ho podrà evitar, perquè cada part podrà presenciar la declaració de les restants ja que, com a tals, tenen dret a presenciar tot el que passa el dia del judici.
- b)** Podrà evitar que cada part sigui present en la declaració dels col·litigants, però no en la de la part contrària.
- c)** Podrà sol·licitar que s'adoptin les mesures necessàries per a evitar que es puguin comunicar i conèixer prèviament el contingut de les preguntes i respostes.
- d)** No haurà de demanar cap mesura especial, ja que la norma general és que les parts que encara no hagin declarat i que ho hagin de fer no estiguin presents en les declaracions de les altres parts.

21. La part contraria és l'Estat i demaneu l'interrogatori de part. El tribunal admet aquesta prova.

- a)** Se us remetrà abans del judici una llista amb les preguntes que, presentades per la part proponent, hagin estat declarades pertinents, perquè siguin respostes per escrit.
- b)** L'Estat haurà d'indicar abans del dia del judici la persona concreta que acudirà a declarar el dia de judici.
- c)** Si l'Estat pretén acollir-se al benefici de declarar per escrit, ho haurà de sol·licitar en l'audiència prèvia.
- d)** En l'audiència prèvia, l'Estat haurà de designar la persona que declararà el dia del judici, ja que només poden declarar per escrit si són cridats en qualitat de testimonis.

22. Com a advocat del demandat, al·legueu l'excepció de procediment inadequat per disconformitat amb el valor de la cosa litigiosa.

- a)** Haureu arribar a un acord amb el demandant abans de l'audiència prèvia o durant la celebració d'aquest acte sobre la quantia del procés i, en cas contrari, se sobreseurà el procés.
- b)** El tribunal nomenarà un pèrit perquè informi el dia de l'audiència prèvia sobre el valor de la cosa i decidirà d'acord amb el que hagi dictaminat el pèrit.
- c)** El tribunal escoltarà les dues parts en l'audiència prèvia i resoldrà en l'acte el que sigui procedent, atenint-se, si escau, a l'acord al qual puguin arribar les parts respecte al valor de la cosa litigiosa.
- d)** No és possible l'acord, el jutge necessàriament haurà de decidir sobre la base dels informes que presentin les parts en l'audiència prèvia i, si no ho fan, donarà per bo el valor atorgat en la demanda a la cosa litigiosa.

23. En l'audiència prèvia no concorre la part demandant. Sou el jutge i haureu de...

- a)** procedir a un nou assenyalament per a un altre dia.
- b)** sobreseure el procés, tret que el demandat al·legui interès legítim perquè continúi el procés.
- c)** continuar amb la celebració de l'audiència prèvia amb l'única presència del demandat.
- d)** dictar sentència absolutòria.

24. Es dicta sentència en la qual s'absol totalment el demandat, atès que no ha estat estimada cap de les pretensions del demandant.

- a)** S'imposaran les costes al demandant, tret que el tribunal apreciï que el cas presentava seriosos dubtes de fet o de dret.
- b)** S'imposaran les costes al demandant en tot cas.
- c)** S'imposaran les costes al demandant, tret que el tribunal apreciï que el demandat va actuar amb temeritat o mala fe.
- d)** S'imposaran les costes al demandant, tret que el tribunal consideri que el demandant va actuar amb bona fe.

25. Quan es trasllada l'escrit d'interposició del recurs d'apel·lació a les altres parts...

- a)** es poden oposar al recurs, però no poden impugnar la resolució apel·lada.
- b)** es poden oposar al recurs o, al seu torn, impugnar la resolució impugnada.
- c)** poden impugnar la resolució impugnada, però no es poden oposar al recurs de la part contrària.
- d)** es poden oposar al recurs, però només poden impugnar la resolució impugnada si van fer l'anunci a aquest efecte dins els cinc dies posteriors a la notificació de la resolució impugnada.

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. b

2. c

3. b

4. d

5. a

6. c

7. d

8. c

9. b

10. d

11. b

12. a

13. c

14. c

15. c

16. d

17. a

18. c

19. b

20. b

21. a

22. c

23. b

24. a

25. b